

החיים אחרי החיים

מאת: איזי מן

ביום ההוא, הנורא... באותו הרגע – החד פתער הספין – של הבשורה... במסע האחרון, שאין ממנו חזרה * נחתה לבנו – כה, ממש. נחתה. ומעל צוארנו החנוק נכרת פרק של חיים – ונקרע * ומאז: הבית פלו נסחף, בסערה אחרי סערה, אל אוקיינוס הדמעות ואל תהומות הדממה * ואנחנו נותרנו בו, כמו בספינה טרופה שאינה מוצאת לה רגע אחד של מנוח ונחמה * ובכל זאת: גם כאשר השמש מתערפלת – כל יום – מגשמי הדמעות, שאין להם עונה... ואין ברז שאפשר לסגר... * גם בתוך אבק הזכרון, שמשמא את העינים ומתעתע – בכל זאת נדלק, לפעמים, האור * כי נשארו לנו, בתוך שקים עמוסים בריסי חלומות, המון – המון דברים – לזכר * הנה, הכובע שלו – כן, אותו כובע מצחיה שכתב עליו את שמו – עדין, כמו ממתין, תלוי על הקולב * והחברים שבאים אלינו – כמו שבאו תמיד... בעצם, הם ממשיכים לבוא הביתה – אליו * והנה הציור שציר, כשהיה בן שש... וקפסת המכתבים, שכתב וקבל... וגביע, ותעודה ופסלון... * כלם אלמים ושותקים, אבל מטלטלים – הו, כמה מטלטלים – ברוח הדק שבין המציאות לחלום * וגם אם נראה שחזרנו לשגרת החיים – הזכרונות מתפרצים... גואים בים של געגועים... * והם – כן, הם – החיים שאחרי החיים **

ואנחנו מדברים, כמו כלם: פוליטיקה... המצב הכלכלי... החיל החטוף, והמשפחה... * הולכים לחתנת הבן-דיד... יוצאים להצגה... קופצים לשכנים... – אבל הלב תמיד עמק הבכא * נכון, חזרנו – ותמיד נגיד, כביכול – לאותו סדר היום... הרי מכרחים, למען הילדים... בודאי בשביל האחים... * ומאז שקמנו מימי האבל, הדרך נעה – ומתארכת מיום ליום – בין הצללים. וככה ממשיכים * אבל אפלו שכסה בעפר – המר והלח... והדגל עטף אותו – בכחל ולבן, ושחר... וברור: הוא הלך – אל האין והסוף * בכל זאת: הוא תמיד נמצא, ולאן שרק נלך – הוא אתנו, עומד וחולף, לאורך הנוף * הוא כאן – מאחורי הפנה, כאלו – עוד מעט יחזר... כאלו – החרב, בלבנו, בכלל לא דקרה * ועוד מעט יצא אלינו – בחבוקו האוהב – ופרץ מתוך המסגרת השחרה * ויגיד – בודאי יאמר: "אני יודע, אתם זוכרים... אני רואה, כמו תמיד, כמה אתם אוהבים..." * ואנחנו – בתוך הדרת הכבוד והגעגוע – עומדים לצדו... מדברים אתו, ובדממה מקשיבים... * וכה, הוא – עם אותו חיוך נצחי וצעיר, שננעל מאחורי זכוכית התמונה, ואצלנו – המשתקפים בה – הצער חורש קמטים * עד שבחיים האלה, שלנו, הוא החי – ואנחנו, שממאנים להפריד... אנחנו – המתים * ויאמר: זה תעתוע של הגעגוע – אבל כה, יום-יום, אנחנו באים ונוגעים... וכל לילה נפתחים הפצעים... * ככה – מאז היום ההוא, כל יום – חיים אחרי החיים **

החיים שאחרי החיים – וברור: דק, כחוט, הגבול בין דמעה לבת-צחוק... וכמה טונות של כוח צריך רק לחיוך אחד... * וכמה נזהרים לא לפתח את הקפסה הכבדה של הזכרון, ובכל זאת נגשים אליה: אל האש הלופתת בה... אל הלהב החד... * הרי לא

רוצים – ולא נסכים – לשכח... לא, לא נמשיך בלי שהתמונה תהיה – תמיד – לנגד עינינו... * והוא תמיד ילק לצידנו, ובעצם: לפנינו – הרי אף פעם לא נתן לו להרגיש שהשארנו אותו מאחורינו... * ובעצם, אחרי שמלא את תפקידו ונתן הכל, ממש הכל – ובשבילו זו היתה זכות * אנחנו נותרנו לספר – ועד עולם, בעבורנו, זו החובה והשליחות * ובכל פעם, כשאנחנו מתקרבים אל מנוחתו האחרונה... בכל פעם, כשצועדים בשביל – ומגיעים * הוא עומד עם חבריו במסדר הנצח, ומתוך לבוטיהם – הברושים והארנים בכל שנה עולים ומגביהים * ואנחנו עומדים שם – מצדיעים, ודומעים * ביום הזכרון של החיים אחרי החיים **